

Kubove príhody

Bolže to šuhaj voľakedysi, ten náš Kubo! Celé leto minulo sa mu na holiach na salaši, dolu do dediny ani nenakukol; nevedel, ani čo je, či je, kde je čo v dedine. Podjeseň, keď mali prísť košarovať role do poľa, povedal mu otec, aby pokošaroval tú roľu, čo tam mali neďaleko dediny na pokrajisku hory. Kubo zohnal ovce z hole na polia, postavil košiare a pokošaroval roľu, že v tej mohlo už len urodiť sa toho žitka raz toľko ako na susedovej. Otec nato príde ku košiaru a len rukami zalomí:

„Nuž, Kubo, čože si ty to urobil?“

„Nuž čo? Pokošaroval som vám zem!“

„Pokošaroval si veru susedovu, ale nie moju!“

„Ej, bist'úže dade, aj to by bolo?“

„A už to inak nemáš; z toho sa nám roľa neomastí.“

„A veď by som sa bol prisahal, že je toto naša. No ale, otec, nič to preto. Každéj veci spôsob; aj tomu spomôžeme!“

Zavolať si honelníka na pomoc a chytili oba zem, jeden za jeden, druhý za druhý koniec, ako dajaký obrus, a prehodili so všetkou omasťou na svoju vlastnú roľu. Tak bola roľa omastená. Otec šiel s pokojom domov a Kubo pošiel ku kolibe.

Naraz obzrie sa na roľu – len čo ti nevidí?! Konopa vyrástla zatiaľ na nej, a to taká až do neba! Chytil sa Kubo rozumu a pod' za živa do neba. Tatam vykriabal sa vám po tej konope ani dáky chrúst až do samého samučičkého neba, že on už tam bude na Abrahámovej lúke ovce pásť. Jaj, ale mu tam ovce pásť nedali a on inšie robiť nevedel. Dobre by mu vraj bolo bývalo so všetkým, lenže on takto bez tej robotičky hrozne unúval sa. Aj mu zišlo na um, čo je tu dolu s jeho košiarom aj s ovcami. Nuž v tom už len čím skôr chcel tu dolu byť.

Hore bolo ľahko, ale dolu ako? Na zemi bola zatiaľ búrka a konopu mu zvalila. Skočit'?! To bolo privysoko. Krídla? Tie mu nenarástli. Zachytil sa on po nebi povražníkov hľadať, čo by mu usúkali povraz, po ktorom spustil by sa; ale tam povražníkov nebolo; – nebolo ani len z čoho usúkať si, keby sám bol chcel oddať sa do remesla. Vrátil sa zase k dverám neba a škrabal sa za ušima, čo si on tu počne. Vtom zazrie za dvermi plný sud otrúb. Usúkal si skoro z nich motúz, ktorý mu síce dosahoval, ale bol pritenký. Báľ sa, aby nepretrhol sa mu hneď pri vrchu a on aby takto nezgegol dolu a nedogegol na večné časy. Splietol si ho vo dvoje a spúšťal sa už potom smelo dolu. Pekne zliezol až na koniec motúza; ale bol ešte ďaleko od zeme. Poručenobohu i tak! Zažmuril oči, aby ani nevidel, koľko letí – a skočil. Letel ako anjel a padol ako čert – zaryl sa do zeme!

Akože tu von? Rozbehol sa domov po motyku a vykopal sa von. Ej, čiže si vydýchol, ani kto si sto centov z pliec zhodí!

Potom doma druhej roboty nebolo, iba postarať sa o ten milý ohrev na zimu. Zabral sa on, viete, tam do toho vysokého javoria drevo rúbať a vzal si sekeru – tú s tým veličizným obuchom. Na to by nebol ani pomyslel, čo v tom obuchu trčí. Položí si ju na plece a ide. Tu ti mu začnú štebotať škorce za ušima. Obzerá sa, ale nič nevidí; vždy mu to len za samými ušima šteboce.

„Pane bože, kdeže sú už teraz tie škorce, či sú v mojej hlave a či v tom obuchu? Len tu dakde byť musia!“ Hlavu najprv tresnúť dakde o skalú? Ej, to by predsa bolelo! Pochytil sekeru a tresol tým obuchom o skalú. Vysypalo sa mu toľko škorcov, ako čo by všetky z celého chotára boli utiahli sa na zimovisko do toho obucha.

Čo teraz s nimi? Vreca nemal, ale do jedného vreca ani by neboli popratali sa. Mal na šťastie so sebou dlhý, tenký povrázok. Na ten ich skoro postýkal, a aby mu to nezavádzalo, okrátil okolo seba a podskočil od radosti, ako si to dobre poradil. Lež v tom rozopnú sa milým škorcem krídla a človeka podchytia a vynesú vysoko, vysoko, hore do povetria. Milý Kubo lietel s nimi tam dakde ponad Čierne more.

Tam, ako zazreli ho ľudia, zbehli sa na brehy a kričali:

„Černokňazník, Černokňazník letí; zraz ho, zviaž ho!“ Dupočul, ale tak, že mu to volajú: „Rozviaž, rozviaž!“ Aj doletúvali škorce ku brehu, nuž si i sám pomyslel, že čas bude rozviazať.

Rozviazal povrázok a zbavil sa krídel – ale privčas. Ďaleko od brehu odcupol do šireho mora. No, plávala tadiaľ ryba po vrchu vody, na tú treskol, že hneď zgegla a vyvrátila sa hore bruchom. Vít'az Kubo posadil sa na ňu ako na koňa. Ale čože? Keď tu pripáli dvanásť párov volov za reťaz, reťaz trhala sa, ale Kuba s tou rybou nevládali na breh vytiahnuť. Naveľa, naveľa dobehol ku brehu jeden bezrúk. Ten pochytil rybu aj s Kubom ako pierce a ukazoval ako na dlani divákovi, ktorí na to iba ústa otvárali a to tak veľiké ústa, že ten bezrúk strčil to všetko tomu pokonnému do papule. Tento potom zaplatil za kašu. Lebo aby mu to vyňali, musel nasypať nahému plnú kapsu peňazí, o ktorú bezrúk a nahý podelili sa; ešte aj jednému slepému žobrákovi dolezlo sa voľač z nich. Slepce potom dovedol nášho Kubíka z tých ďalekých krajín domov.

Doma ako bol, viezol raz do mlyna rož na chleba zomlieť. Zastal pred mlynom, a že bolo mätko, zastrčil bič do blata, že mu tam lepšie bude stáť ako napred voza za lesicou, aby nestratil sa mu. Bič iste nestratil sa, kým on z voza poskladal, ale páčte len čo tu stalo sa! Bičisko vyrástlo mu zatiaľ na vysokú osiku a bič triasol sa tam navrchu na nej zasídlený. Nič to preto! Mal Kubo dlhé vlasy, chytil sa za šticu, vymrštil sa hore do povetria a odlomil si vrštek osiky aj s bičom, just iba toľko, koľko mu bolo treba na bičisko. Šibol kone a bol doma.

Raz potom veľmi ochorel. Báby pozháňali všetky lieky; ale pomôct' mu nemohli naozaj ani všetky baby zo sveta. V noci prisnilo sa mu, že čoby tam nemoc, žeby len podvíhal sa a nachytil si do starého hrnca rýb a rakov a najedol sa ich do chuti. Bolo to práve v tú noc pred svätým Jánom Krstiteľom. Na deň na Jána tedy podvíha sa a ide s tým starým hracom na jarok. Tu celý potok zamrznutý ako sklo! Trepe tým hracom na Fad, že si vybijie prielubu; ale hrniec rozletel sa mu na kúsky. Nahneval sa, schytil svoju vlastnú hlavu z pleca a tresol ňou na ľad. Hneď urobila sa mu prieluba.

Ale do čoho tu už chytať? Pobral sa domov pre druhý hrniec. Ako ide, počuje tam v jednom humne mlátiť.

„Ej, káže toto skaza – o Jane a mlátia!“

Ide ta a tam naozaj mláti gazda aj s tromi kohútmi. Kubo mu povie:

„Či si rozum potratil, že si si najal takých mladcov! Či nevidíš, že čo zrno vymlátia, každé vyzobú a prehltnú – ty blázon, ty!“

„Blázon si ty,“ povie mu gazda, „keď bez hlavy po svete chodíš!“ Vtedy opamätal sa náš Kubo, že je naozaj bez hlavy! No toľko ešte vedel, že si ju naposled tam nechal na tom jarku. Vrátil sa pre ňu. Hlava tam bola na ľade, ale čože, keď zatiaľ prileteli vrany a všetok rozum mu z nej vyzobali – ak ho mal!

Ale vraj, potom už nazbieral si rozumu do hlavy, aby mu prázdna nebola!